

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

1874

C. A. Peltner Verlag

1874

LISELUND

paa Mön.

LISELUND

paa Mön.

Denne Herregaard, der er saa bekendt ved sin romantiske Beliggenhed og sin herlige Park, ligger to Mile fra Stege, i Præsto Amt, Mönbo Herred og Magleby Sogn paa Mön's østlige Side. Gaarden ligger ved Lille Klint, der udgjør den nordlige og lavere Del af Klinten, og syd for Liselund ligger Store Klint med sine Kridtbjerge. Et af de nordligste af disse, „Taleren“, ses fra „Nonnebanken“, nær ved Gaarden, paa en af de skønneste Strænder imod Havet. Liselunds Have med sin Ufvegling af Høje og Dale og med de den omgivende Skovpartier er uden Tvivl det skønneste Parkanlæg i Danmark og bliver derfor hyppig besøgt af rejsende. Den smukke Villa, der ses paa Prospektet, ligger omtrent midt i Parken, omgivet af dybe Kanaler, og fra dens Taarn har man et herligt Skue over en stor Del af Parken samt over Østersøen med Stevns Klint i Baggrunden. Paa et af de højeste Punkter i Parken 270 Fod over Havet ses Levninger af et Taarn, der er Efterligning af en forfalden Ridderborg, og herfra har man den skønneste Udsigt hen over en mægtig Kløft til Stranden. Igjennem hele Anlægget er der gravet Kanaler, som have Tiløb fra højere liggende Søer. Fra det Sted, hvor Vandfaldet begynder og ned til Stranden er der i Bunden af en dyb Kløft, hvis Sider ere bevoxede med Bøge- og Ulke-træer, lagt en Mængde store Rømpesten, hen over hvilke Vandet styrter. Ved

Foden af Klinten er opført det saakaldte Kapel, en Efterligning af Vilhelm Tells Kapel i Svejts. Paa en stejlt Straaning og ved den saakaldte „Djævelbro“, som gaar over Vandfaldet, er der oprejst to Kors, hvilke ere helligede ulykkelig Kærlighed. Efter et Sagn vilde en Afst en Jæger besøge sin elskede paa det nuværende Liselund; et heftigt Snefog overfaldt ham, saa at han for vilde og fandt sin Død ved at falde ned ad denne Strænt. Sjænt Liselund ikke har nogen betydelig Udstrækning, har Stedet dog en saa rig Ufvegling af Natur-skønheder, at man saar Indtrykket af, at disse Anlæg ere langt større end det i Virkeligheden er Tilfældet.

Den Gang da i Aaret 1769 denne Hovedgaard blev oprettet, havde Kunsten endnu intet gjort for at forskønne Egnen. Den nordre Del af Klintekoven, hidtil kaldet Store Skov, blev da solgt i Forening med Sømark By. Kjøbernen var Amtsforsvalter N. Schmidt i Stege, der gav 3,325 Rdlr. 14 s. for Skoven og 13,002 Rdlr. 8 s. for Sømark By. Han opførte 1773—74 de to Lønger af den nuværende Volsgaard, hvis Hovedbygning er indrettet til Gæstgiveri. Af ham købte i Aaret 1792 Beheimeraad og Kammerherre P. G. U. Bosc de la Calmette til Marienborg denne Gaard for 20,000 Rdlr. Han tilføjede siden Volsgaardens to andre Lønger; den er af Egebindingsværk og straaetakt.

LISELUND

paa Mön.

Ligeledes byggede han den smukke Villa i Parken, hvilken sidste han ogsaa anlagde med særdeles stor Smag; det er saaledes ham, der saa at sige har omkøbt denne Ejendom, som dog ogsaa efter hans Tid er bleven end mere forøget. Stubberup By, der tilhørte ham, lagde han under denne Gaard; men den blev 1812 solgt til Ejeren af Klintholm. Ved hans Død 1803 arvede Sønnen Kammerherre C. R. Calmette ogsaa Liselund; han var Besidder af Rosenfeld og Hselingen Fideikommiss-Godser. Liselund blev efter hans dødelige Afgang solgt 1821; men hans Enke har siden haft sin Bopæl paa Gaarden. Kjøberen var Kammerjunker, senere Kammerherre Frederik Raben-Hvitfeld-Lewegau til Rørstrup, og Kjøbesummen var 50,550 Rdr. Solv. Han døde 1828, hvorpaa Liselund tilhørte hans Enke Fru Emerentia Raben-Hvitfeld-Lewegau, født Rosenkrands, indtil hendes Død i Mæret 1843. I Følge hendes sidste Villie tilfaldt denne Gaard Kammerherre Baron G. E. Rosen-

krands, Amtmand over Thisted Amt, og hans Hustru Baronesse Louise Rosenkrands.

Efter den gamle Matrikel var Liselunds Ager og Engs Hartkorn 20 Tdr. 4 Skpr. „ Fdl. „ $\frac{1}{2}$ Alb., hvoraf ifkun 1 Td. 6 Skpr. var frit, hvilket hvilede paa en Engpart af Borre By; Bøndergødet var i Mæret 1821 61 Tdr. 2 Skpr. 2 Fdl. „ $\frac{1}{2}$ Alb. Hartkorn, fordelt imellem 17 Gaarde og 20 Huse. Efter den ny Matrikel er dette Hartkorn i alt 109 Tdr., af hvilke omtrent de 25 Tdr. drives under selve Hovedgaarden, hvis Flaadeindhold er omtrent 200 Tdr. Land, hvoraf de 150 Tdr. ere Agerland; det øvrige er Eng og Græsmark. Skovene, der for største Deelen bestaa af Hønne Bogetræer, udgjøre omtrent 200 Lønder Land med 6 Tdr. 7 Skpr. 2 Fdl. 2 Alb. Hartkorn Skovskib. Til Liselund hører ogsaa Borre Kirke med matriculeret Kirkeiende-Hartkorn 45 Tdr. 4 Skpr. Det Tiende ydende Hartkorn er 384 Tdr. 4 Skpr. 1 Fdl. 2 Alb.

